

Περιφερειακός Σχεδιασμός στην Κύπρο

Σύσταση Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου

Ο περιφερειακός (χωρικός) σχεδιασμός αφορά στο σχεδιασμό, στην οργάνωση και στη διαχείριση του χώρου και αποτελεί σημαντικό παράγοντα των αναπτυξιακών δυνατοτήτων μιας χώρας με καθοριστική επίδραση στη διαδικασία ανάπτυξης. Για τον περιφερειακό σχεδιασμό αξιολογούνται οι ανάγκες της χώρας και των επί μέρους περιοχών της. Ένας σωστός περιφερειακός σχεδιασμός προϋποθέτει την αξιολόγηση των περιφερειακών χαρακτηριστικών, δυνατοτήτων, αδυναμιών, απειλών και ευκαιριών.

Σκοπός του περιφερειακού σχεδιασμού είναι να εξυπηρετήσει τις ανάγκες που προκύπτουν από τους εθνικούς στρατηγικούς στόχους, δίνοντας ταυτόχρονα σε όλα τα μέρη της χώρας ίσες δυνατότητες να αναπτυχθούν με δεδομένο το γεγονός ότι η ανάπτυξη δεν θα είναι ομοιόμορφη αλλά εξειδικευμένη για κάθε περιοχή και θα ανταποκρίνεται στα πλεονεκτήματα και δυνατότητές της. Για τον περιφερειακό σχεδιασμό πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη τα Διεθνή και Ευρωπαϊκά Πλαίσια Κανόνων και Οδηγιών.

Ο περιφερειακός σχεδιασμός στοχεύει και συμβάλλει στην ανάπτυξη με τρόπο που είναι ταυτόχρονα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά βιώσιμος και αποτελεί βασικό άξονα για την ανάπτυξη μιας οικονομίας.

Κύπρος - Σχέδιο για τη Νήσο

Η πρώτη Πολεοδομική Μελέτη για την Κύπρο υιοθετήθηκε σε στρατηγικό επίπεδο το 1967. Το 1968 η Κυβέρνηση ετοίμασε το πρώτο Νομοσχέδιο που ψηφίστηκε επίσημα σε Νόμο το 1972, γνωστός ως «Ο Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμος 1972». Ο Νόμος προνοούσε για τις ιδιαίτερες ανάγκες του νησιού για πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο (**Σχέδιο για τη Νήσο**, Τοπικά Σχέδια και Σχέδια Περιοχής).

Το «Σχέδιο για τη Νήσο» κάλυπτε ολόκληρη την έκταση της Κύπρου και καθόριζε τη γενική χωροταξική πολιτική που θα ακολουθείτο για την προαγωγή και τον έλεγχο της ανάπτυξης, παρέχοντας ένδειξη των προθέσεων της Κυβέρνησης αναφορικά με τις χρήσεις γης, την κατανομή πληθυσμού, την απασχόληση, τον εντοπισμό της τουριστικής ανάπτυξης, των υπηρεσιών, των περιοχών προστασίας και διατήρησης κ.λ.π. Το «Σχέδιο για τη Νήσο» υιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο την 9η Μαΐου 1974, ωστόσο δεν εφαρμόστηκε λόγω της Τουρκικής εισβολής.

Η απουσία μιας ολιστικής προσέγγισης όσον αφορά τον περιφερειακό σχεδιασμό στην Κύπρο έχει οδηγήσει στην έλλειψη εθνικών κατευθύνσεων και στην υπόθαλψη διαφόρων προβλημάτων. Κάποιες από τις κύριες συνέπειες που αναφέρονται συχνά λόγω της απουσίας ενός περιφερειακού σχεδιασμού στην Κύπρο, είναι:

- η παροχή λύσεων σε τοπικό επίπεδο μέσα από αποσπασματικές προσπάθειες οι οποίες δεν κατευθύνονται από στόχους ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο,

- η μη ισόρροπη ανάπτυξη των διάφορων περιοχών και η απουσία των αναγκαίων συσχετισμών μεταξύ τους,
- η απουσία διακριτικού χαρακτήρα και ειδικού αναπτυξιακού ρόλου για την κάθε πόλη/περιοχή,
- η έμφαση σε λίγους αναπτυξιακούς τομείς,
- η μη σωστή χρήση των φυσικών/εδαφικών πόρων,
- η πληθυσμιακή αποψίλωση της υπαίθρου και η εγκατάλειψη σημαντικών περιοχών της,
- η ελλιπής διαφύλαξη και ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς,
- η έλλειψη συντονισμού και συνεργειών μεταξύ των διαφόρων πολιτικών.

Ανάγκη εκπόνησης περιφερειακού σχεδιασμού με βάση τα σημερινά δεδομένα

Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου (ΣΟΑΚ) θεωρεί ότι η ύπαρξη και εφαρμογή ενός περιφερειακού σχεδιασμού για ολόκληρη την Κύπρο, θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα στους σχεδιασμούς του κράτους. Η εκπόνηση και εφαρμογή ενός καθολικού περιφερειακού σχεδιασμού, προσαρμοσμένου στα σημερινά δεδομένα, θα επιτρέψει την ολιστική αντιμετώπιση των προβλημάτων που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Στο πλαίσιο αυτό, ο περιφερειακός σχεδιασμός θα:

- εξυπηρετήσει τις ανάγκες που προκύπτουν από τους Εθνικούς Στρατηγικούς Στόχους,
- παράσχει συντονισμό των τομεακών πολιτικών εθνικής σημασίας (ενεργειακής, περιβαλλοντικής, τουριστικής, στεγαστικής κλπ) και διασφάλιση της σωστής κατανομής των πόρων,
- αναδείξει τις ιδιαιτερότητες/πλεονεκτήματα/προοπτικές της Κύπρου και των διαφόρων περιφερειών της,
- βοηθήσει στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και βελτίωση των υποδομών/υπηρεσιών, ιδιαίτερα στις περιοχές που παρουσιάζουν προβλήματα αναπτυξιακής υστέρησης,
- αναζωογονήσει οικονομικά τις τοπικές οικονομίες αλλά και την ευρύτερη οικονομία γενικότερα μέσω πολλαπλασιαστικών οφελών σε μειονεκτικές περιοχές όπως τις ορεινές, αγροτικές περιοχές και τις τουριστικές περιοχές που επηρεάζονται σημαντικά από την εποχικότητα.

ΣΥΣΤΑΣΗ

Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου αναγνωρίζει ότι η εφαρμογή ενός περιφερειακού σχεδιασμού αποτελεί σημαντικό άξονα για την οικονομική ανάπτυξη. Με την παρούσα Πρόταση, και στο πλαίσιο όσων αναφέρθηκαν πιο πάνω, το ΣΟΑΚ καλεί την κυβέρνηση όπως εντάξει στις προτεραιότητές της την εκπόνηση και εφαρμογή ενός περιφερειακού σχεδιασμού ο οποίος θα αφορά ολόκληρη την Κύπρο και θα εξυπηρετεί τους εθνικούς στρατηγικούς στόχους, θα καθορίζει την ισορροπημένη κατανομή των πόρων, των ευκαιριών ανάπτυξης και των απαραίτητων υποδομών/οικοδομών, λαμβάνοντας υπόψη την κατανομή του πληθυσμού, τις ανάγκες της κοινωνίας, τη διατήρηση της φύσης και του τοπίου, την κλιματική αλλαγή και την κοινωνική συνοχή.

Το ΣΟΑΚ υπογραμμίζει επίσης ότι η ετοιμασία ενός τέτοιου σχεδίου θα πρέπει να συνδέεται με τη

νέα Μακροπρόθεσμη Στρατηγική της κυβέρνησης «Όραμα 2035»¹, η οποία χαράζει την αναπτυξιακή πορεία της Κύπρου μέχρι το 2035 με στόχο τη μετάβαση σε ένα νέο, σύγχρονο οικονομικό μοντέλο. Στο πλαίσιο αυτό, κατά την ετοιμασία του περιφερειακού σχεδιασμού θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι πρωτοβουλίες και δράσεις της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής. Το όραμα πρέπει να είναι κοινό για την ξεκάθαρη στόχευση της πορείας της Κύπρου, της προόδου και της οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής ανάπτυξης που επιθυμούμε για τη χώρα μας.

---

¹ http://www.ecompet.cy/ecompet/ecompet.nsf/page21_gr/page021_gr?opendocument